

PRAKTICKÉ
ZUBNÍ
LÉKAŘSTVÍ,
ročník 61,
2013, 1
s. 12

Rogstad K. E. (Ed.):

ABC of Sexually Transmitted Infections

Wiley-Blackwell Publishing Ltd.,

6. vyd. 2011, ISBN 978-1-4051-9816-5, 153 stran, brožováno

Na poslední verzi publikace, vydávané již více než 25 let pod vedením různých editorů a pojednávající souhrnně o recentních poznatcích o sexuálně přenosných infekčních chorobách (STI) včetně HIV, se podílelo celkem 36 renomovaných britských autorů, tentokrát pod vedením Karen E. Rogstadové ze Sheffieldu. Ve 23 kapitolách je dané téma diskutováno na současné úrovni vědomostí a ze všech aspektů. Alarmující jsou již údaje z úvodní kapitoly pojednávající o významu STI, jejichž příčinami je více než 30 infekčních agens - virů, bakterií, prvoků i členovců v celosvětovém měřítku. V dalších kapitolách se pojednává o různých aspektech identických chorob u mužů a žen, u nichž díky zásadním anatomickým odlišnostem urogenitálního traktu i různé probíhají. Vztah STI ke stomatologii je nepochybný, byť orální a orofaciální problematika STI je zmiňována jako problematika otorinolaryngologická. Důležité však je, že je na ni pamatováno. Čtenář zde najde údaje o klasické extragenitální problematice gonorey, syfilidy (stěry ze slizničních afekcí v dutině ústní nejsou doporučovány pro diagnostické účely pro kontaminaci), i o orofaciální problematice chlamydiových, herpesvirových a papillomavirových infekcí a o jejich důsledcích včetně reaktivních artritid (SARA - sexually acquired reactive arthritis, dříve Reiterův syndrom). Textu však svým významem dominuje problematika virových infekcí vyvolaných HIV a flaviviry (HBV, HCV), neboť jsou medicínsky a společensky nejzávažnější. V rámci klinických projevů chorob genitálu se setkáme se známými či velmi podobnými pojmy, jako lichen planus, lichen sclerosus, Fox-Fordyceovy skvrny, kandidóza, hairy leukoplakie, Bowenova choroba,

cytomegalovirové ulcerace, vulvodynie, lymfoepiteliální cysty, Kaposiho sarkom, dlaždicobuněčný karcinom, maligní lymfom, maligní melanom a další. Samostatné kapitoly pojednávají o vyšetřovacích metodách, těhotenské problematice, cestách přenosu STI, screeningu, terapii, prevenci, vakcinaci, postexpoziční profylaxi, antikoncepci, informačních zdrojích, komunikačních zásadách (viz příklady vhodných a nevhodných otázek), o strategii přístupu k nemocným jedincům včetně hlavních rizikových skupin (MSM - men who have sex with men, též oběti násilí, děti a nezletilí).

Text, který je graficky velmi nápaditý, je doplněn barevnými klinickými obrázky, grafy a schémata, řadou tabulek a věcným rejstříkem. Závěr textu tvoří doporučené anamnestické formuláře pro ženy, muže a nedospělé jedince. Publikace je velmi cenným, kvalitním zdrojem recentních informací o medicínsky velice závažné, mezioborové problematice, která se nevyhýbá ani našemu oboru. Poučení v ní najdou zejména kliničtí pracovníci, kteří pečují o pacienty všech věkových, zdravotních a sociálních kategorií, přičemž musí být schopni tyto jedince adekvátně ošetřovat, v případě potřeby rovněž diagnostikovat či alespoň pojmout podezření na jejich dosud nerozpoznané STI a adekvátně s nimi komunikovat.

Doc. MUDr. R. Slezák, CSc.
Stomatologická klinika LF UK a FN
Hradec Králové